

1: Analysera sopor

Som lärare kan du antingen ta med dig en påse med vanligt sopavfall till klassrummet (t.ex. mjölkpaket, plastförpackningar, kaffesump etc) som eleverna i grupper om fyra får analysera. Har du mer tid kan du ge eleverna i uppgift att föra loggbok över familjens sopavfall under 3 dagar.

Målet är att eleverna ska kategorisera soporna enligt vilka sopor som härstammar från livsnödvändiga produkter och vilka sopor som kommer från diverse lyxprodukter. Detta möjliggör en bra diskussion om vilka produkter som elever anser som livsnödvändiga och vilka vi adderar för det lilla extra i vardagen. Nästa steg är att räkna ut hur många procent av sopavfallet som utgörs av avfall från livsnödvändiga produkter.

Bra diskussionsfrågor kring denna uppgift är: Kan några av dessa återanvändas, vilka av produkterna hade inte behövts egentligen, vad säger soppåsens innehåll om vårt levnadssätt?

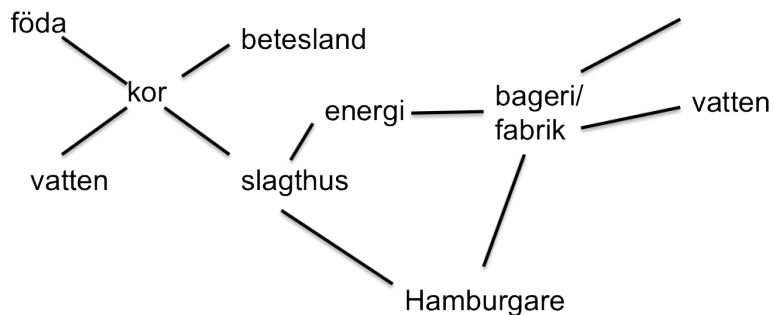
En viktig del av detta är att stimulera elevernas tankar kring vilka produkter som är nödvändiga. Be dem i loggen motivera varje enskild produkt. Så här kan en loggbok se ut:

måndag: I sopavfallet	Egna reflektioner:
1 mjölkkartong	<i>"Mjök är i vår familj livsnödvändigt då jag har småsyskon som fortfarande växer</i>
1 kaffeförpackning	<i>Lyxprodukt kan vi ju kalla kaffe, det är egentligen inget vi behöver för att överleva</i>
2 petflaskor	<i>Det var kolsyratvatten vilket borde tolkas som lyxprodukt då vi har bra vatten i Sverige.</i>

Steg 2: Hur ser produktionskedjan för produkterna ut?

Eleverna får sedan i uppgift att kartlägga produktionskedjan för en av de produkterna som hittats i avfallet. Innan du ger eleverna uppgiften kan det vara fördelaktigt att visa ett exempel. Låt säga att ett papper från en köpt hamburgare hittats i soporna och du

använder detta som exempel kan du på tavlan kartlägga vad som krävs för att producera en hamburgare. Se ett påbörjat ex. nedan:

Be eleverna göra samma karta för de produkter de valt. Eleverna behöver inte känna att det finns rätt eller fel utan var tydlig med att det är en övergripande kartläggning som de kommer fördjupa sig i senare.

Steg 3. Vad kan vi säga om den ekologiska och sociala påverkan från respektive produkt?

Eleverna får i uppgift att fördjupa sig i deras produkts produktion samt dess påverkan på miljön och människor där den produceras. Be eleven kartlägga produktens effekt och analysera den utifrån de tre dimensionerna av hållbar utveckling

Ekologisk hållbarhet	Social hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet
- Hur påverkas djur och växtlighet?	- Hur påverkas människors liv?	- Hur påverkas den lokala, nationella och internationella ekonomin?
- Hur påverkas mark, luft och vatten?	- Hur påverkas människors kulturer?	- Skapas det en betydelsefull andel jobb-möjligheter?
- Vad är den långsiktiga påverkan på naturen?	- Gynnas några människor på bekostnad av andra människors välmående?	- Finns det en långsiktig ekonomisk vinning människor och samhällen?

Detta kan göras som en fördjupningsuppgift där eleven med efterforskning kan kartlägga respektive produkts produktion samt dess samlade påverkan ur med hjälp av att analysera denna ur ett hållbarhetsperspektiv.

Nästa steg är att förstå den samlade påverkan av konsumtionen. Om eleven analyserat effekterna av en liter mjölk be denna eftersöka hur mycket mjölk som dricks i Sverige per år och räkna ut den samlade effekten av detta.

.